

Osalliseen ja hyvään elämään maaseudulla!

ProAgria Itä-Suomi (PROAGR)
Itä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset (MKN)

Marjatta Pikkarainen, Tuuli Mäkinen, Tiina Kuittinen

serigo

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

 ProAgria
MKN Itä-Suomi Itä-Suomi

serigo

Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskuksen 15 asiantuntijaa tavoittelevat elävää, ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä Itä-Suomea (Kainuu, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo). Tuotamme koulutusta, yrityspalveluita ja tapahtumia kuluttajille, jäsenillemme (yhdistykset) ja yrittäjille ruokaneuvonnan, maisema- ja ympäristöneuvonnan ja yrittäjyyden näkökulmasta maaseutualueilla.

Olemme osa ProAgria Itä-Suomi ry:tä. Maatalousneuvonnan asiantuntijoita ProAgria Itä-Suomella on noin 90. Neuvonnan näkökulma käsittää maatilojen hallinnan, talouden ja tuotannon näkökulmia.

Meillä on noin 4 000 jäsentä Itä-Suomessa, noin puolet heistä naisia.

Toteutamme Horizon-rahoitteista SERIGO-hanketta yhdessä hankkeen hallinnoijan Itä-Suomen yliopiston (UEF) ja viidentoista muun kv. partnerin kanssa.

Hankkeen nimi ja teema on **Social Economy for Resilience, Inclusion and Good life in Rural areas - Yhteisötaloudella sopeutumiskykyiseen, osalliseen ja hyvään elämään maaseutualueilla.**

MKN Yrityspalvelut toteuttaa hankkeessa yhden viidestä pilotista, ja se suuntautuu harvimpaan asuttuun maaseutuun eli Kainuuseen ja Pohjois-Karjalaan. Pilotin sisältönä on maaseudun naisille suunnattu koulutusohjelma (teemoina esim. itsensä työllistäminen, pienimuotoinen yrittäminen ja myös yhteisöllinen yrittäjyys esimerkiksi yhdistyksissä).

Varsinainen pilotin käytännön toteutuminen tehdään maaliskuun 2025 alusta lokakuun 2026 loppuun.

serigo

MKN Itä-Suomi

ProAgria

Itä-Suomi

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Itä-Suomen pilotin taustaa:

Naiset voivat kokea osallisuusvajetta erityisesti asuessaan maaseutualueilla, missä taustalla voi olla esimerkiksi vähäinen koulutustaso tai työelämäkokemus. Tämänhetkinen maatalouden ja muiden **maaseutuelinkeinojen nopea muutos voi johtaa kasvavaan yksinäisyyden tai eristyneisyyden tunteeseen ja taloudellisiin huoliin**. Meillä syvimmällä maaseutualueella voi olla enemmän neliökilometrejä kuin asukkaita.

Esimerkiksi palveluiden tavoitettavuudessa on haasteita, ja päivittäiset matkat maaseudulla kodin ja työpaikan välillä voivat myös olla pitkät ja houkutella ihmisiä muuttamaan kasvukeskuksiin. **Pienimuotoinen tai osa-aikainen yrittäjyys voi olla keino pysytellä elämänsyrjässä, saada tietoa omista voimavaroista ja myös vahvistaa maaseudun elinvoimaisuutta**; voi esimerkiksi aloittaa palvelun kylän ikääntyneistä ihmisistä tai ympäristöstä huolehtimiseksi.

Toisaalta maaseudulla on kohderyhmää, jolla on jo yritystoimintaa (pienimuotoista tai yhteiskunnallista yrittäjyyttä) mutta **nopeassa digitalisaation muutoksessa ovat uudet taidot tarpeen yritystoiminnan pysymiseksi käynnissä** (riittävä kannattavuus).

Monilla paikallisyhdistyksillä on myös paljon liiketoimintaa lähellä olevaa tekemistä osana niiden varainhankintaa, esimerkiksi kesäkahviloita. **Yhdistykset, joissa naiset toimivat, ovat yksi osa SERIGO-hanketta**. Tavoite on vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta, joka puolestaan vaikuttaa kokemukseen hyvinvoinnista ja osaamisesta sekä vaikutusmahdollisuuksista.

Päätavoite pilotissamme on vahvistaa naisten osaamista ja voimavaroja haavoittuvissa olosuhteissa (nuoret, ikääntyvät, työttömät, osa-aikatyössä olevat).

Tarjoamme taitoja niille, joilla on riski eristäytyä tai syrjäytyä.

Luomme tuloja erityisesti sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien palvelujen kautta.

Pilotissa käynnistämme hyvin matalan kynnyksen koulutus- ja neuvontaohjelman

- Edistämään pienimuotoista yrittäjyyttä (osa-aikaista toimeentuloa tarjoavaa, kevytyrittäjyyttä tai yhteisyrittämistä) syrjäisillä alueilla (Kainuu, Pohjois-Karjala)
- Rohkaisemaan naisia ja naisten yhdistyksiä luomaan ja kehittämään innovativisia ideoita
- Tarjomaan työvälineitä voimaantumiseen monista eri näkökulmista
- Ottamaan erityisesti huomioon mahdollisuuksia, jotka liittyvät luonnonvaroihin, palvelutarpeisiin ja paikkariippumattomaan yrittäjyyteen

Naisten osaamisen ja roolin vahvistaminen vahvistaa syrjäisen maaseudun yhteisöjen elinvoimaa, aktiivisuutta ja tasa-arvoa!

Nurmeksen maaseutuparlamentissa (9/-24) saimme vinkkejä tärkeimpiin naisia yrittäjydessä auttaviin näkökulmiin:

tasapainoinen elämä tarinallistaminen itsetuottamus oma hyvinvointi neuvokkuus yhdistystoiminta yrittäjäasenne
tulevaisuususkon ideointi kontaktit innovatiivisuus
yhteisötoiminta **sinnikkyys** markkinointi
budjetointi rohkeus rahoitus **verkostoituminen** sosiaalisuus
kielitaito luontoasiat informaatiota **digitaidot yhteistyötaidot** aktiivisuus
moniosaajuus **yrittäjyystaidot** taloustietoa viestintä varautumistaidot
ympäristöasiat

Toteutimme osana pilottien valmistelua Forms-kyselyt (11-12/-24), joissa kartoitimme kiinnostusta hankkeeseen ja koulutusteemoihin sekä pyysimme jo alustavia ilmoittautumisia hankkeeseen.

Kysyimme maaseudun naisten toimeentuloon ja yrittäjyyteen liittyen eri teemojen mahdollisuuksista.

Eniten uskottiin luonnontuotealaan (kaikki vastanneet uskoivat!), ja seuraavina ruokaketjuun, hyvinvointi- ja hoivapalveluihin sekä muihin palveluihin!

Kiinnostus koulutusaiheisiin:

- Kaikkia vastanneita kiinnosti vähintään jonkin verran:
 - Markkinointi, digimarkkinointiin ja someen sekä Muutosrohkeus, yrittäjäominaisuudet
- Muita eniten kiinnostusta herättäneitä teemoja:
 - Muotoilu, design, kädentaidot, Esiintymistaidot, Tasa-arvonäkökulmat, voimaantuminen, Pop up –tapahtumanjärjestäminen, Kevytyrittäjäyys sekä Wellness, hyvinvointi
- Mieluisimpana koulutusmuotona nousivat esiin yritysvierailut, keskusteluryhmät ja webinaarit

Toteutimme osana pilottien valmistelua Forms-kyselyt (11-12/-24), joissa kartoitimme kiinnostusta hankkeeseen ja koulutusteemoihin sekä pyysimme jo alustavia ilmoittautumisia hankkeeseen.

Kysyimme, mitä koulutuksia tarvittaisiin edistämään yhdistysten varainhankintaa tai liiketoimintaa.

Vastanneet yhdistykset toivoivat taitoja, jotka liittyvät

- Markkinointiin, digimarkkinointiin ja someen
- Erilaisiin yhdistystoimintaa tukeviin tukiin
- Yhdistyskirjanpitoon (verotukselliset asiat)
- Yhdistystoimintaosaamiseen (valta ja vastuut)

Kyselyiden perusteella rakennetut toimenpiteet - ”viisi workshopia”

- 1: Luonnontuote- ja ympäristöosaaminen
- 2: Digi-, some- ja markkinointitaidot
3. Yhdistystaidot
4. Yhteisöllisyys, verkostot, hyvinvointi
5. Haavoittuvassa asemassa olevien maaseudun naisten neuvonta

Tavoitteena on etäkoulutuksia (Teams) sekä 10 osallistujaa/koulutettavaa kussakin toimenpiteessä järjestettävässä lähitapaamisessa/lähitapaamisissa, yhteensä 50 osallistujaa.

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Toimenpide - "workshop" - 1: Luonnontuote- ja ympäristöosaaminen

Matalan kynnyksen koulutukset:

- yrttien, sienten, marjojen tunnistuskoulutukset
- vieraslajien torjunta ym. ympäristökoulutukset
- aihepiiriin liittyvä tuotekehitys (ruoka, design- ja käsityötuotteet)
- pienimuotoiset benchmarking-matkat esimerkkiyrityksiin

Hyödynnetään myös vertaisopetusta- ja oppimista

Kohderyhmä sekä yksilöt että yhdistykset Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa;
kaikille avoin tarjonta ja koulutusten markkinointi

Vastuhenkilö: Tuuli Mäkinen

Muut asiantuntijat Kainuussa: Kirsi Sahrman-Hauhia, Tiina Kuittinen

Koulutuksia ja jatkokoulutuksia koulutusten jälkeen tuotetaan yhteistyökumppaneiden ja muiden hankkeiden kanssa.

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Toimenpide – ”workshop” 2: Digi-, some- ja markkinointitaidot

Matalan kynnyksen koulutukset:

- perus-atk-aidot: word, excel, power point
- Facebook ja Instagram
- tekoälyn hyödyntäminen
- videoneuvottelutaidot
- esiintymistaidot

Kohderyhmä sekä yksilöt että yhdistykset Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa; kaikille avoin tarjonta ja koulutusten markkinointi

Vastuhenkilö: Tiina Kuitinen

Muut asiantuntijat Kainuussa: Jenni Hämynen

Koulutuksia ja jatkopolkuja koulutusten jälkeen tuotetaan yhteistyökumppaneiden ja muiden hankkeiden kanssa.

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Toimenpide – ”workshop” 3: Yhdistystaidot auttamaan varainhankintaa

Matalan kynnyksen koulutukset:

- valta ja vastuut yhdistystoiminnassa
- pitopalvelu- ja tapahtumanjärjestämisaamminen, popup-tapahtumatoiminta;
- kohderyhmä yhdistykset -> koulutukset tilanneiden yhdistysten jälkeen tiedotusta/markkinointia/koulutusmateriaalien hyödyntämistä muillekin

Vastuhenkilö: Marjatta Pikkarainen

Muut asiantuntijat Kainuussa: Kirsi Sahrman-Hauhia

Koulutuksia ja jatkokoulukuja koulutusten jälkeen tuotetaan myös yhteistyökumppaneiden ja muiden hankkeiden kanssa.

Yhdistysten liiketoiminnan kehittämisen polut (esim. osuuskuntien perustaminen):

- yhteistyökumppanit Valo Valmennusyhdistys (ESR), Yhteiskunnallisen yrittämisen osaamiskeskus
- MKN yrityspalveluiden asiantuntijat (ProYritys Nyt -hanke)

serigo

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Toimenpide – ”workshop” 4: Yhteisöllisyys, verkostot, hyvinvointi

Matalan kynnyksen vertais- ja ryhmätoimintaa

- kehon ja mielen hyvinvoinnin / hyvinvointipalveluiden näkökulmaa
- pienimuotoiset benchmarking-matkat tai hyvinvointitapahtumat
- erilaisten mallien (myös kv., mm. Hollanti-yhteydet) hyödyntäminen
- kohderyhmä vapaamuotoiset ryhmät
 - ryhmätoimintaan lähteneiden jälkeen mallinnus -> tiedotusta muille

Vastuhenkilö: Marjatta Pikkarainen

Muu asiantuntija Kainuussa: Tiina Kuittinen

Sisältöjä ja jatkopolkuja ryhmätoimintaan tuotetaan yhteistyökumppaneiden ja muiden hankkeiden kanssa.

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Toimenpide – ”workshop” 5: Haavoittuvassa asemassa olevien maaseudun naisten neuvonta

Yksilökohtaista yritysohjausta

Tietoja, taitoja, kehittämispolkuja työelämätaitoihin (esim. työkokeilut, kokemusasiantuntijuus)

Verkottumisen tukea (mm. pienimuotoiset benchmarking-matkat)

Kohderyhmä yksilöt; pienimuotoista, osa-aikaista tai yhteiskunnallista yrittäjyyttä harjoittavat naisten yritykset sekä em. kaltaista yrittäjyyttä harkitsevat ja/tai uusia työelämätaitoja tarvitsevat naiset

- tiedetään jo osallistuvia & P-K pilottina menossa työkokeilu

Vastuhenkilö: Tiina Kuittinen

Muut asiantuntijat: MKN yritysasiantuntijat ja Marjatta Pikkarainen

Sisältöjä ja jatkopolkuja ja erityisesti verkottumisen tukea naisyrittäjille tuotetaan yhteistyökumppaneiden ja muiden hankkeiden kanssa.

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Pilotin elinkaari (alustava suunnitelma)

Kevät -25 – lokakuu -26 viiden toimenpiteen sisältämät koulutukset ja neuvonta

Resurssien salliessa loppusyksyllä -26 (– alkukevääseen -27) tarjotaan viittä toimenpidettä yhdistämään:

- Kaikille tarjottava yhteinen koulutussarja (vrt. Portaat yrittäjyyteen) tai
- Kaikille yhteinen bench-marking-matka (yön yli) tai
- Kaikille yhteinen alueellinen loppuseminaari työpajoineen (vrt. Kainuun NaisForum99)

Elokuu -27 video ja kv. SERIGO-seminaari: ”
”How to stop women’s exodus from rural areas”

Pilotin jälkeiset jatkotoimet tuotetaan mahdollisesti osana muita SERIGO-hankkeen työpaketteja kuin pilottitoiminta, ja keskeinen yhteistyökumppani niissä on Itä-Suomen yliopiston Karjalan tutkimuslaitos sekä muut hankepartnerit.

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

 @Serigo_Project

 @Serigo_Project

 @Serigo_Project

www.serigo-project.eu

<https://www.maajakotitalousnaiset.fi/hankkeet/serigo-yhteisotaloudella-sopeutumiskykyiseen-osalliseen-ja-hyvaan-elamaan-maaseutualueilla>

 Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Yhteystiedot:

MKN-toiminnanjohtaja Marjatta Pikkarainen, puh. 044 3201 585

MKN-yritysasiantuntija Tiina Kuittinen, puh. 043 827 2314

MKN-ympäristöasiantuntija Tuuli Mäkinen, puh. 043 827 2308

etunimi.sukunimi@maajakotitalousnaiset.fi

etunimi.sukunimi@proagria.fi

Kiitos!